

## **Osakeyhtiön maksukyvyttömyys ja konkurssi**

Merja Lindström

24.11.2020

Liiketaouden koulutusohjelma

Haaga-Helia



<b>Tekijä(t)</b> Merja Lindström	
Tradenomi	
<b>Raportin/Opinnäytetyön nimi</b> Osakeyhtiön maksukyvyttömyys ja konkurssi	<b>Sivu- ja liitesivumäärä</b> 32
<p>Opinnäytetyön tilaajana toimii pieni osakeyhtiö, joka on ajautunut tilanteeseen, jossa maksuvaikeudet uhkaavat ja liiketoimintaa ei ole saatu myytyä. Omistajan tarkoituksena olisi lopettaa toiminta mahdollisimman vähin vaikeuksin. Yrityksellä on koneita leasing sopimuksella, joka estävät yrityksen lopettamisen hallitusti.</p> <p>Opinnäytetyössä selvitetään kuinka yritys lopetetaan maksuvaikeuksiin ajaututtua. Tässä tapauksessa päädyttiin konkurssiin. Konkurssiprosessi tehdään käytännön tasolla alusta loppuun asti esimerkkinä.</p> <p>Opinnäytetyö viedään läpi projektina, ennen projektia on selvitelty useita vaihtoehtoja projektin läpiviemiseen. Tuloksena on prosessikuvaus yrityksen maksuvaikeuksista ja eri vaiheista esimerkkiyhtiön kaltaisissa tapauksissa.</p> <p>Alustuksena käydään velkaantumista yleisellä tasolla teoriassa. Teoriaosuudessa tutkitaan kaikkia vaihtoehtoja, joita maksuvaikeuksiin ajautuneella yrityksellä on toiminnan jatkamiseksi tai lopettamiseksi. Teoria keskittyy lain antamiin mahdollisuuksiin, menemättä kuitenkaan maksuvaikeuksiin joutumisen syihin. Teoriassa käsitellään yleisellä tasolla kaikki vaihtoehdot ja lait mitä yrittäjän on otettava huomioon valitessa ratkaisuja omalle yritystoiminnalleen sopivaksi ratkaisuksi.</p> <p>Lopuksi pohdinnassa mietitään yrittäjän asemaa prosessin aikana ja sen onnistumista. Pohdinnassa keskitytään miettimään prosessin sujuvuutta ja mahdollisia ongelmakohtia.</p>	
<b>Asiasanat</b> Konkurssi, maksukyvyttömyys, konkurssilaki, osakeyhtiön lopettaminen.	

## Sisällys

1. Johdanto .....	1
2. Velkaantuminen .....	4
2.1 Maksukyvyttömyys.....	5
2.2 Julkinet maksumerkinät.....	5
3. Maksukyvyttömyys- eli insolvensiajärjestelyt .....	7
3.1 Insolvenssia menettely.....	7
3.2 Likvidaatio ja rehabilitaatio .....	8
3.3 velallisen prosessi.....	10
3.4 Ulosotto.....	11
3.5 Yrityssaneeraus .....	12
4. Konkurssi .....	16
4.1 Konkurssi käytännössä .....	17
4.2 Velallisen konkurssiin hakeminen .....	17
4.3 Velkojan hakemus velallisen konkurssista.....	17
4.4 Konkurssin eteneminen.....	18
5. Esimerkki osakeyhtiö Oy:n lopettaminen .....	20
6. Toteutus .....	23
6.1 Projektin kuvaus.....	23
6.2 Esimerkkejä menetelmistä .....	24
6.3 Opinnäytetyön projekti .....	25
6.4 Projektin käynnistys .....	29
6.5 Projektin aloitus.....	29
6.6 Projektin läpivienti .....	30
6.7 Projektin viimeinen vaihe .....	31
7. Omia pohdintoja .....	32
Lähdeluettelo: .....	34

# 1. Johdanto

Luoton antaminen ja ottaminen on yrittämiseen kuuluva osa-alue, jossa myydään laskulla sekä tehdään investointeja ja hankintoja. Suurin osa luotoista toimii osana yritysten välistä liiketoimintaa. Näin ollen suurin osa yrityksistä on sekä velallisia ja velkojia. Mikäli näissä luotonmaksuissa tapahtuu paljon häiriöitä voi se olla ensimmäinen askel velkaantumiseen ja lopuksi maksukyvyttömyyteen. (Könkkölä & Linna 2013 1-6)

Yritysten maksukyky siis vaikuttaa usein myös muiden yritysten maksukykyyn. Tämä on ollut yksi syy pelisääntöjen näihin tilanteisiin luomiseen.

Suomessa on käytössä neljä eri mahdollisuutta maksukyvyttömyyden varalle: ulosotto, velkajärjestely ja yrityssaneeraus. Näiden suhde konkurssiin ei ole ihan mutkaton, sillä jokaisella menettelyllä on omat lakinsa. Nämä poikkeavat myös konkurssista, sillä edellä listattujen järjestelyiden tarkoitus on liiketoiminnan kannattavuuden palauttaminen.

Konkurssin sanakirja taas selittää epäonnistumiseksi, vararikoksi, maksukyvyttömyydeksi sekä omaisuuden jaoksi velkojille. (Könkkölä & Linna 2013 1-6)

Konkurssi on tapa, jolla liiketoiminnassa poistetaan markkinoilta yrittäjät, joiden liiketoiminta ei ole kannattavaa. Tämä takaa liiketaloudelle luotettavuuden, poistamalla tekijät, jotka toiminnallaan aiheuttavat luottotappioriskin muille toimijoille.

Konkurssi on myös oikeudellinen tapahtuma, joka jakautuu useisiin prosesseihin. Oikeuden tarkoituksena on esimerkiksi taata velkojien tasavertainen kohtelu.

Konkurssi koskettaa myös henkisellä tasolla epäonnistumisen ja häpeän tunteiden vuoksi. Muualla asiaan suhteudutaan enemmän opin kannalta ja konkurssin tehneitä kannustetaan uuteen aloitukseen. Suomessakin yritetään tehdä asennemuutosta tässä asiassa ja ilmapiiri muuttuu koko ajan myönteisemmäksi.

Konkurssi on kuitenkin vain osa liiketoimintaympäristöä. Joka viides yritys lopettaa toimintansa ensimmäisten viiden vuoden aikana liiketoiminnan

aloittamisesta. Näin ollen on hyvä, että konkurssi ja liiketoiminnan hallittua alasajoa käsitellään vain yhtenä liiketoiminnan prosessina. (Huuhko&Saintula 2018)

Tilastokeskuksen mukaan alkuvuodesta 2020 tehtiin huomattavasti vähemmän (15,6%) konkurssseja kuin edellisellä vuonna. Vaikka kevät toi ennennäkemättömiä haasteita yrityksille, niin myös valtio on tukenut monin tavoin yrittäjiä. Tämä on varmasti osaltaan ollut auttamassa ja ehkäisemässä konkurssseja. Myös yleiset helpotukset esimerkiksi vuokrissa ja laskujen maksuajoissa. Hallituksen konkurssilain väliaikainen muutos, jossa velkoja ei ole voinut hakea konkurssia maaliskuun jälkeen tulleiden velkojen mukaan. Tämä hankaloihtaa velkojen konkurssi hakemuksia ja on osalta vaikuttamassa konkurssien vähenemiseen. Tämä väliaikainen laki umpeutuu tammikuunlopussa. Tämä suojaa koronan vuoksi ahdinkoon joutuneita yrityksiä, mutta se ei palauta maksukykyä. Tämä voi pitää ylhäällä normaali oloissakin kannattamattomia yrityksiä. Kun väliaikaismuutoksen voimassa olo loppuu, on odotettavissa konkurssihakemusten suma. Tämä vaikeuttaa asioiden hoitamista ja ruuhkauttaa konkurssseja hoitavia tahoja.

Nykytilanteessa on harvinaisen paljon hakemuksia yrittäjiltä itseltään. Nyt melkein puolet konkurssihakemuksista on tullut yrittäjiltä kuin aikaisemmin luku on ollut n.30%. On hyvä että yrittäjät itse ymmärtävät katkaista velkaantumisen kun huomataan ettei tilanteesta ole mahdollista selvitä. (Huuhko&Saintula 2018)

Esimerkki osakeyhtiö on pieni vain yhden ihmisen työllistävä teollisuusyritys, joka on ajautunut konkurssiin pitkään jatkuneen liian raskaan kulurakenteen, alalla vallinneiden huonojen suhdanteiden sekä sitovien leasingmaksujen vuoksi.

Yrityksellä ei ollut mitään mahdollisuuksia jatkaa kannattavaa liiketoimintaa, joten konkurssi on ollut ainoa yrittäjälle jäänyt vaihtoehto. Eri prosessien vaiheet käydään tämän yksittäistapauksen osalta tarkasti ja vaihe vaiheelta. Tämä ei ole tutkimus, joten varsinaisiin syihin ei mennä vaan keskitytään siihen, mitä prosessin läpi käymiseen vaaditaan. Tällä annetaan esimerkki, kuinka asian voi hoitaa ja mitä asioita yrittäjän on hyvä ottaa huomioon. Esimerkkitapausta voi käyttää ohjeena ja vinkkinä konkurssin eri vaiheista, vaikka

jokainen onkin omanlaisensa tapaus riippuen velkojista, liiketoiminnasta ja monesta muusta asiasta.

Opinnäytetyössä konkurssiprosessi tehdään käytännön tasolla alusta loppuun asti esimerkkinä.

Opinnäytetyö viedään läpi projektina, ennen projektia on selvitelty useita vaihtoehtoja projektin läpiviemiseen. Tuloksena on prosessikuvaus yrityksen maksuvaikeuksista ja eri vaiheista esimerkkiyhtiön kaltaisissa tapauksissa

## 2. Velkaantuminen

Velkaantuminen tapahtuu muutenkin kuin varsinaisen rahalainan muodossa. Kaikki vastikkeellinen toiminta voi johtaa velkaantumiseen. Yritykset maksavat usein tuotteet ja palvelut laskulla, jolloin on kyseessä koroton maksu. Mikäli nämä myöhästyvät sovitusta, on kyse säännönmukaisesta korollisesta laskusta. Tästä muodostuu velka. Tällöin velkojana toimii toinen yritys, joka on toimittanut tuotteet tai palvelut. Myös verottajan maksut voivat olla velkaa, mikäli niitä ei ole hoidettu asianmukaisesti. Tällöin puhutaan verovelasta. (Koulu&Lindfors 2010, 21-22)

Velkaantuminen on hyvin monimuotoista. Joskus velkaantuminen voi olla väliaikaista, jolloin kaikki maksut ja velvoitteet saadaan hoidettua. Esimerkiksi tuotannossa, jossa materiaalihankinnat ovat suuret ja tuotteen valmistusprosessi on pitkä, on hetkellinen velkaantuminen toimialalle normaalia. Yrittämisessä on aina riskinsä ja luoton ottaminen on yritystoiminnassa välillä jopa toivottavaa. Erilaiset investoinnit ja innovaatiot eivät synny ilman luotonottoa. Velkaantumisen estämiseksi tehdään laskelmia ja ennusteita, joiden avulla pidetään yritys maksukykyisenä. Kun velkoja kertyy enemmän, kuin yrityksellä on maksukykyä, alkaa velkaantumisen ongelmat. Vaikka näihin yritetään vaikuttaa, on mahdollisuus että suunnitelmat eivät päde tai ne ovat laskettu väärin. Usein laskennassa käytetään ennusteita ja niiden toteutuminen on aina epävarmaa.

Velkaantuminen johtaa usein maksuhäiriömerkintään. Merkintä tulee, jos maksua ei makseta huomautuksien jälkeenkään, prosessi vie yleensä minimissään pari kuukautta. Tämä voi vaikeuttaa luoton saantia ja voi esimerkiksi johtaa ennakkomaksuihin materiaaliostoissa. Maksumerkintä pysyy rekisterissä 2–4 vuotta riippuen tilanteesta. Mikäli velkoa on tehnyt ilmoituksen suoraan luottotietorekisteriin eikä maksuhäiriöt ole luonteeltaan toistuvia, poistuu merkintä kahdessa vuodessa. Mikäli merkintä on tullut tuomioistuimen toimesta, on merkintä aika yleensä pidempi 3 vuotta. Tänä aikana tulevat uudet merkinnät voivat pidentää aikaa neljään vuoteen. Jotta merkintä poistuu, on sinä aikana velat hoidettava ilman merkintää, jotta maksumerkinnän saa pois rekisteristä. (Suomi.fi)

## **2.1 Maksukyvyttömyys**

Maksukyvyttömyys on tilanne, jossa maksuvaikeudet eivät enää ole tilapäisiä ja hoidettavissa yksinkertaisilla toimilla. Maksukyvyttömyyttä edeltää usein maksuvaikeuksia. Syitä maksuvaikeuksiin on monia, mutta mikäli maksuvaikeuksia ei saada hoidettua niin siitä seuraa maksukyvyttömyys. Maksukyvyttömyys on aina pääsääntöisesti tahatonta, tarkoittaen ettei velallisella ole varoja maksaa velkojalle. Maksukyvyttömyys on eri asia kuin maksuhaluttomuus, jolloin velallisella olisi varoja, mutta ei halua niitä maksaa. (Koulu, Lindfors 2010, 23–24)

Tällaisen tilanteen kohdatessa olisikin järkevintä ruveta pikaisesti omaehtoiisiin toimiin maksukyvyyn palauttamiseksi. Tässäkin vaiheessa on mahdollista saada asiat hoidettua ja sovittua niin ettei virallisiin järjestelyihin ole tarvetta. On tärkeä tiedostaa mistä maksukyvyttömyys johtuu ja suhteuttaa oman toimintansa ripeästi tähän tilanteeseen. Mikäli ongelmiin pystyy ja osaa puuttua nopeasti on yrityksen talouden elpyminen vielä mahdollista. Esimerkkinä maksukyvyttömyys johtuu suurimman asiakkaan lopettaessa asiakas suhde äkillisesti, yrityksen on hyvä miettiä mahdollisuutta yritystoiminnan jatkamiselle ja mitä toimenpiteitä olisi tehtävissä. Yrityksen olisi hyvä tässä vaiheessa jo neuvotella velkojien kanssa maksuaikojen pidentämisestä ja mahdollisista osamaksu järjestelyistä, jotta yritys saa aikaa etsiä uusia asiakkuuksia samalla käyden tarkasti läpi muutkin talouden tervehdyttämislle tärkeät prosessit.

## **2.2 Julkinet maksumerkinnät**

Julkinen maksumerkintä haittaa yrityksen toimintaa esimerkiksi ennakkomaksujen vaatimisella ja rahoituksen saamisen esteenä. Yritykset yrittävät välttää merkintöjä ja tietysti yrittäjät koittavat välttää myös huonosti maksavia yrityksiä. Siksi on olemassa yrityksiä, jotka pitävät kirjaa yritysten maksuhäiriöistä. Yritykselle on omanedunmukaista tarkistaa varsinkin isoissa kaupoissa yrityksen taustoja ja näin ollen arvioida yrityksen tulevaa maksukykyä. Vaikka yrityksellä on maksumerkintä ei se estä normaalia liiketoimintaa, mutta saattaa vaikeuttaa tiettyjen kauppojen syntyä velkaperustaisesti. (Ok Perintä)



Julkiseen rekisteriin merkitään mm seuraavat asiat:

- Velkomus asiat
- Vekseli tai tratta prosessit
- Konkurssi hakemukset
- Yrityssaneeraus
- Velkajärjestelyt

Maksuhäiriö merkinnät ovat vain tietyn aikaa voimassa, jotta yrittäjä voi omalla toiminnallaan hoitaa yrityksen myös pois maksuhäiriörekisteristä. Varattomuus ja muut ulosotto asiat ovat voimassa kolme vuotta merkinnästä. Konkurssi pysyy viisi vuotta prosessin aloittamisesta. Yritys saneeraus on tapauskohtaisesti 2–4 vuotta ja erillinen velkajärjestely tapauksesta riippuen 2–6 vuotta. (Bräysy 2013, 35.)

### **3. Maksukyvyttömyys- eli insolvenssijärjestelyt**

Oikeudellisesta näkökulmasta ei ole väliä miksi velallinen on maksukyvytön tai onko kyseessä maksuhaluttomuus. Mikäli velallisella ei ole kykyä hoitaa velkojaan, seuraa siitä samat oikeudelliset seuraamukset.

Takaisinmaksumenettelyjä on kaksi: kannustaminen ja lainkäyttöjärjestely. Ensimmäisessä velallista yritetään saada maksu vapaaehtoisesti ja kannustamalla. Esimerkiksi maksun myöhästyminen tulevat seuraamukset, kuten myöhästmaksu ja viivästyskorko kehottavat oikea-aikaiseen velan takaisinmaksuun. Yritykset myös suosivat vapaaehtoista maksujärjestelyä velallisen näin ehdottaessa. Myös epätavalliset maksujärjestelyt ovat mahdollisia, jossa esimerkiksi velka maksetaan esimerkiksi työllä tai muulla sovitulla vastineella. Mikäli kuitenkin ajaututaan tilanteeseen, jossa velkoja ei saa maksua sovitusti niin silloin velkojalla on oikeus turvautua lainmukaisiin toimiin. (Koulu, Lindfors 2010, 23-24)

#### **3.1 Insolvenssia menettely**

Maksukyvyttömyyden hoitamisen lakisääteiset menettelyt ovat insolvenssiamenettelyitä ne jaetaan neljään osaan ulosotto, konkurssi, velkajärjestely ja yrityssaneeraus.

Insolvenssiamenettelyllä taataan velkojan oikeus saada julkisen vallan apua saataviensa turvaamiseksi. Vaikka velkoja voi turvautua näihin menetelmiin, ei se takaa kaikkien saatavien maksua. Mikäli velkojen perinnän syntyyn on ollut maksuhaluttomuus, on todennäköisempää että velkoja saa omansa pakkokeinoja hyödyntäen. Mikäli kyse on maksukyvyttömyydestä ei velkoja saa enempää, kun mihin velallisen varat riittävät. Kaikissa menetelmissä velkoja voi olla yksi tai useita.

Insolvenssia menettely sitoo velallista myös tukeutumaan vain oikeudelliseen perintään, eikä velkoja saa esimerkiksi itse vaatia omaisuutta velkojensa maksuksi. Näin ollen tämä laki on kahdensuuntainen turvaten myös velallisen oikeuden lainmukaisiin järjestelyihin. Mikäli velkoja ylittää oikeutensa ja rupeaa itse perimään saataviaan, on se rangaistava teko.

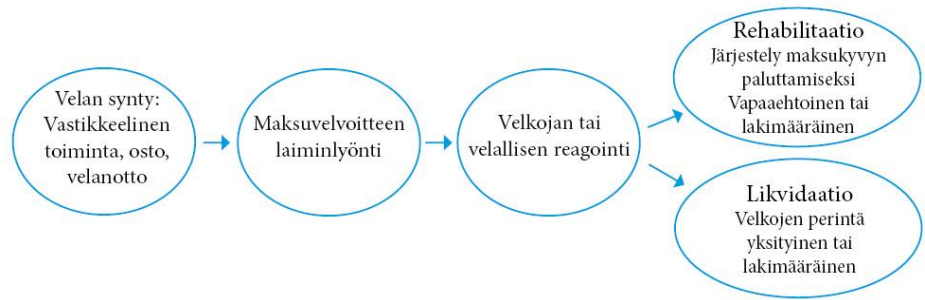
Ennen insolvenssia menettelyn aloittamista on tiedettävä pitääkö velkojan hakea tuomioistuimesta vahvistus velallisen velvollisuudelle suorittaa kyseinen suoritus. Tuomioistuimen vahvistamisen jälkeen voi velkoja hakea saataviaan ulosoton kautta. Tietyt tahot kuten valtio ja julkisyhteisö, jotka voivat periä saataviaan suoraan ulosoton kautta ilman, että tuomioistuimen tarvitsee vahvistaa saatavien oikeuden vahvistusta.

Kaikki velkojat voivat hakea velallisen konkurssia ja yrityksen saneerausta ilman tuomioistuimen vahvistusta, mutta usein se nopeuttaa ja selkeyttää asioita. Mikäli vahvistus on saatu, ei velallinen voi kiistää maksujensa oikeudellisuutta.

On tapauksia, joissa myös velallinen voi hakea insolvenssimenettelyä. Tällöin velallinen, joka huomaa ettei selviydy veloistaan voi hakeutua itsenäisesti konkurssiin tai yritys saneeraukseen. Myös henkilöyhtiön velkajärjestely (yksityshenkilön velkajärjestely) on velallisen aloitteesta tapahtuva, siihen ei velkoja voi asettaa velallista. (Koulu, Lindfors 2010, 5–7)

### **3.2 Likvidaatio ja rehabilitaatio**

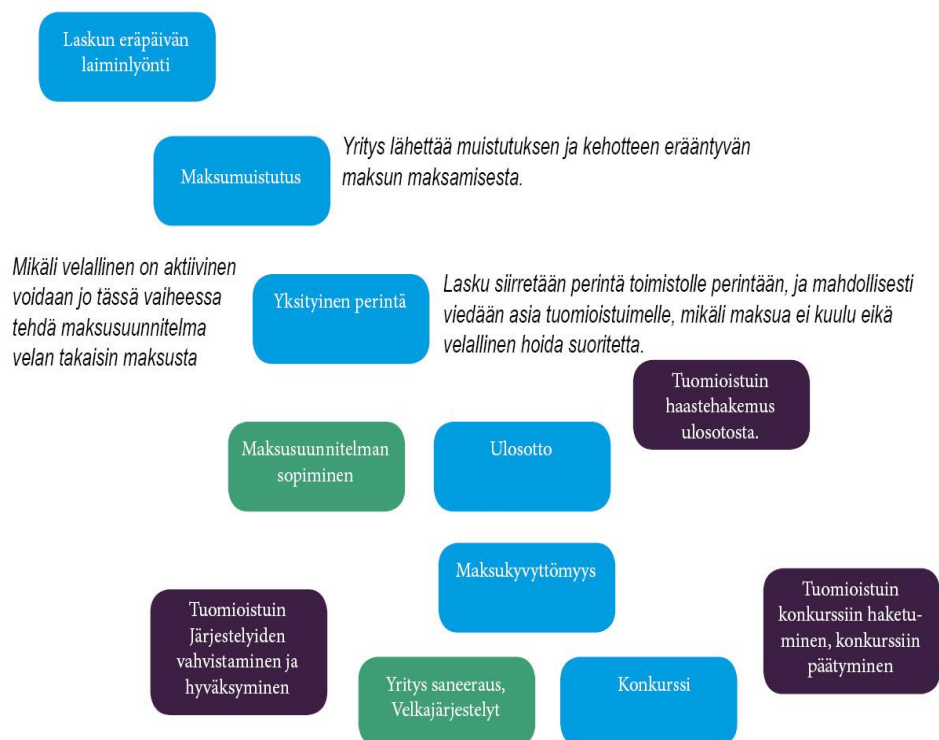
Likvidaatio on yksinkertaistettuna rahan takaisin saamista erilaisin pakkokeinoin. Rehabilitaatio taas on velallisen maksukyvyyn palauttamista ja sen seurauksena maksukyvyyn palautumisella. Velkojalle likvidaatio takaa maksun siltä osin mitä velallisella on omaisuutta, jota vaihtaa rahaksi, eli velkoja ei välttämättä saa kaikkia saataviaan. Tämä menettely ei takaa velalliselle toiminnan jatkumista vaan velallisen omaisuus menee velkojen maksuun. Rehabilitaatioissa on tyypillistä kohtuullistaa velkavastuuta ja tehdä järjestelyitä koskematta varsinaiseen omaisuuteen. Maksukyvyyn palautuessa ja toiminnan jatkuessa voi velkojien olla mahdollista saada velkojaan takaisin sovitusti. (Koulu, Lindfors 2010, 15–17)



Kuva 1. Velkaantumisen lopettamisen keinot

Vertaillen näiden kahden toimintamallien eroavaisuuksia, tuntuu helpolta ajatella rehabilitaatiota velallisen etuna ja näin olleen velallisten käyttävän tätä velkojen anteeksiantoa väärin. Lainsäädäntö on kuitenkin asettanut tiukat rahat velkojen anteeksi antamiselle ja maksujärjestelyyn pääsemiselle, ja näin ollen pyrkien välttämään tietoinen hyväksikäyttö. Maksusuunnitelman voi myös tehdä ilman oikeuden päätöstä velallisten kesken. Suunnitelma voi koskea osittaista veloista vapautusta tai vaan maksuaika järjestelyitä. Vaikka osa veloista annetaankin anteeksi tässä mallissa tilanteesta riippuen, voi velkoja saada enemmän vastiketta, kuin toteutettaessa likvidaatiota. Tämän käytäntö onkin hyvä, mikäli kyse on tahallisesta tai selkeästä huolimattomuudesta velkojen maksamatta jättämisessä. Mikäli velallinen on omalla toiminnallaan edesauttanut maksuvaikeuksiin joutumista on likvidaatio oikea ratkaisu. Tällaisissa tapauksissa on epätodennäköistä että toimintamalli muuttuisi millään tavalla vaikka maksujärjestelyjä tehtäisiin, siksi omaisuuden välitön vaihtaminen rahaksi on ainut keino velkoja saa edes osan omaisuudestaan takaisin. (Koulu, Lindfors 2010, 32-33)

### 3.3 velallisen prosessi



Kuva 2. velallisen prosessin eri vaiheet

Prosessia säätelevät useat lait ja määräykset, joiden nojalla toimitaan koko prosessin ajan.

Perinnässä kannattaa käyttää ensin pehmeitä keinoja ja kannusteita maksamiseen. On aina varmempaa periä saataviaan niin, että velallinen itse haluaa maksaa. Perintää voi tehostaa tratalla eli ns. julkisuusuhalla, tietyt tahot hoitavat trattaperintää ja siitä on tehtävä erillinen sopimus. Vielä tässä vaiheessa velkoja voi tehdä maksusuunnitelman ja sopia maksusta. Sopimukset on syytä tehdä tässä vaiheessa kirjallisesti, jotta välttyään epäselvyyksiltä mikäli velallinen ei noudata tehtyä suunnitelmaa. Mikäli sopuun maksusta ei päästä, on ulosotto seuraava vaihe. Ulosottoon haetaan käräjäoikeudelta yksipuolinen päätös velkojen perinnästä pakkokeinoin. Mikäli omaisuutta tai saatavaa ei näinkään pystytä perimään (Hakkarainen 2016)

### 3.4 Ulosotto

Ulosottoa haetaan tuomioistuimesta. Pois lukien julkisoikeudelliset saatavat, jotka voidaan siirtää ulosottoon ilman tuomioistuimen määräystä, esim. Verot ja siihen rinnastettavat maksut.

Hakemus jätetään tuomioistuimelle, joka antaa asiasta tiedon velalliselle ja samalla mahdollisuuden vastata velkojan vaateeseen. Mikäli velallisella ei ole mitään pätevää perustetta riitauttaa saatavaa tai velallinen ei ole vastannut mitään määräaikaan mennessä, on tuomioistuimella mahdollisuus tehdä asiasta yksipuolinen päätös ja toimeenpanna velka ulosottoon, vaikka velallinen ei olisikaan vastannut mitään määräaikaan mennessä. Tuomioistuimen päätökseen ei ole valitusoikeutta ja näin ollen velallisella ei ole mahdollisuutta pitkitää toimeenpanoa. Mikäli velallinen kuitenkin maksaa velan kokonaisuudessaan pois ennen tuomioistuimen määräaikaan, selviää velallinen ilman merkintää rekisteriin ja prosessi päättyy. Suomessa ulosottoa hoitaa Valtion ulosottolaitos.

Ulosotossa on mahdollista nostaa myös hypoteekkikanne, joka rajoittuu vain panttina olevaan omaisuuteen. Tämä ei koske mitään muuta henkilökohtaista omaisuutta.

Ulosoton yhteydessä on mahdollista ryhtyä erillisiin omaisuuden turvaamistoimiin. Turvaamistoimilla tarkoitetaan velallisen omaisuuden turvaamista, jotta velallinen ei voi hävittää tai siirrellä omaisuuttaan. Yleisin turvaamistoimi on takavarikko. Turvaamistoimiin voidaan ryhtyä käräjäoikeuden päätöksellä. Käräjäoikeus voi tässä asiassa tehdä päätöksen nopeastikin tarvittaessa.

Yksi ulosoton tehokeinoista on konkurssiuhkainen maksukehotus. Tämä ns. 8-päiväinen tarkoittaa, että yritykselle annetaan viikon maksuaika tiedoksiannon saamisesta hoitaa velkansa ja sen jälkeen velkoja jättää konkurssihakemuksen. Ilmoitus tästä on saatettava todistetusti velallisen tietoon.

Tämä on kuitenkin vasta viimeisiä keinoja, sillä ulosotolla on laajat valtuudet koittaa saada velalliselta tarvittava määrä rahaa tai rahallista summaa vastaava omaisuus hallintaansa. Ulosottomiehen velvollisuutena on etsiä velallisen varallisuutta. Ulosottomies on oikeutettu saamaan velallisen pankkitiedot, sekä muut tiedot omistuksista. Ulosottomiehellä on oikeus viedä esimerkiksi ruumiintarkastuksessa löydetty varallisuus, tai velallisen hallitsemista kiinteistöistä tai esimerkiksi varastoista löydetty velkojan omaisuus.

Ulosottomies ulosmittaa velallisen omaisuutta sovituksessa järjestyksessä

1. raha, tai rahasaatava palkka tai muu toimeentulo.
2. Muu irtain omaisuus
3. kiinteä omaisuus
4. Kiinteistö, jota velallinen käyttää asuntonaan
5. Liiketoiminnan jatkamiseen tarvittavat koneet ja kalusto.

Järjestys on laadittu siten että velallisen elämä ja liiketointa kärsisi vähiten. Ulosotossa saatu omaisuus myydään ja muutetaan rahaksi, jonka jälkeen saadut rahat jaetaan ulosottohakemuksen tehneiden velkojien kesken. (Bräysy 2013, 30-49)

Ulosotto ei kestä ikuisesti vaan vanhenee 15 vuodessa, mikäli ulosottoon ei liity rikosta, josta velallinen on tuomittu vankeuteen tai yhdyskuntapalvelukseen. Määräaika alkaa, kun ulosottooperuste on annettu. Tämä tarkoittaa saatavien lopullista vanhenemista. Mikäli velkoja nostaa kanteen ja vaatii ulosoton jatkamista, on oikeudella mahdollisuus jatkaa ulosottoaikaa vielä 10 vuodella. Tämä vaatii kuitenkin velallisen epärehellistä toimintaa esimerkiksi varojen kätkemistä tai siirtämistä. Velan vanhentuminen on kuitenkin eri asia kuin ulosoton vanheneminen. Velan vanhentuminen on viisi vuotta tuomiosta. Kuitenkin velkoja voi vaikka muistuttamalla velasta tai sopimalla maksuista aloittaa uuden viisivuotis kauden velanperinnässä. Ulosoton vanheneminen on tärkeää, jottei velanperintä ei kestä ikuisesti.

(Oikeus.fi)

### **3.5 Yrityssaneeraus**

Yrityssaneeraus on yrityksen viimeinen keino välttää konkurssi ja turvata yritystoiminnan jatkuminen. Tätä menettelyä käytetään elinkelpoisten yritysten elvyttämiseksi elinvoimaiseksi. Mikäli kuitenkin katsotaan, ettei yrityksen mahdollisuudet selviytyä uusista veloista ole todennäköisiä, niin yrityssaneeraukseen ei ole järkevää ryhtyä. (Pantzar 2020) Yrityssaneeraus on mahdollista kaikilla yritysmuodoilla pois lukien luotto-, vakuutus- tai eläkelaitos, selvitystilassa oleva yhtiö osuuskunta tai säätiö sekä kriisihallintoon asetettu laitos.

(Finlex §2)

Tähän menettelyyn on syytä turvautua mikäli yrityksen taloudelliset ongelmat ovat tilapäisiä tai korjattavissa erilaisilla järjestelyillä. Tarkoituksena on saattaa

yrittötoiminta mahdollisuuksien mukaan takaisin kannattavaksi liiketoiminnaksi. Toiminnan jatkuvuus on etu sekä velkojille että velalliselle, mikäli edellytyksiä sille on olemassa.

Laki yrityksen saneerauksesta ”§1 Taloudellisissa vaikeuksissa olevan velallisen jatkamiskelpoisen yrittötoiminnan tervehdyttämiseksi, taikka sen edellytysten turvaamiseksi ja velkajärjestelyjen aikaansaamiseksi voidaan ryhtyä tämän lain mukaiseen saneerausmenettelyyn. Menettelyssä voidaan tuomioistuimen vahvistamalla saneerausohjelmalla määrätä velallisen toimintaa, varallisuutta ja velkoja koskevista toimenpiteistä siten kuin tässä laissa säädetään. (2.3.2007/247)”

Alunperin laki tehtiin auttamaan 1990 luvun pankkikriisiä, jossa koitettiin säilyttää pelastettavien yrittösten elinkelpoisuus ja näin taata parempi hyöty kaikille osapuolille.

Yrittö saneeraukseen voi hakeutua yrittö, jolla maksukyvyttömyys on vain tilapäistä mahdollista saada tilapäiseksi järkevillä toimilla yrittöksen maksukyvyyn palauttamiseksi.

Yrittö saneerausta on siis mahdollista hakea konkurssin tilalle. Kaikki eivät yrittöset eivät pääse saneeraukseen vaan siihen on oltava tarkat perusteet. (saneeraus käytäntö 11-14)

Esteitä saneeraus käytännölle voivat olla esimerkiksi:

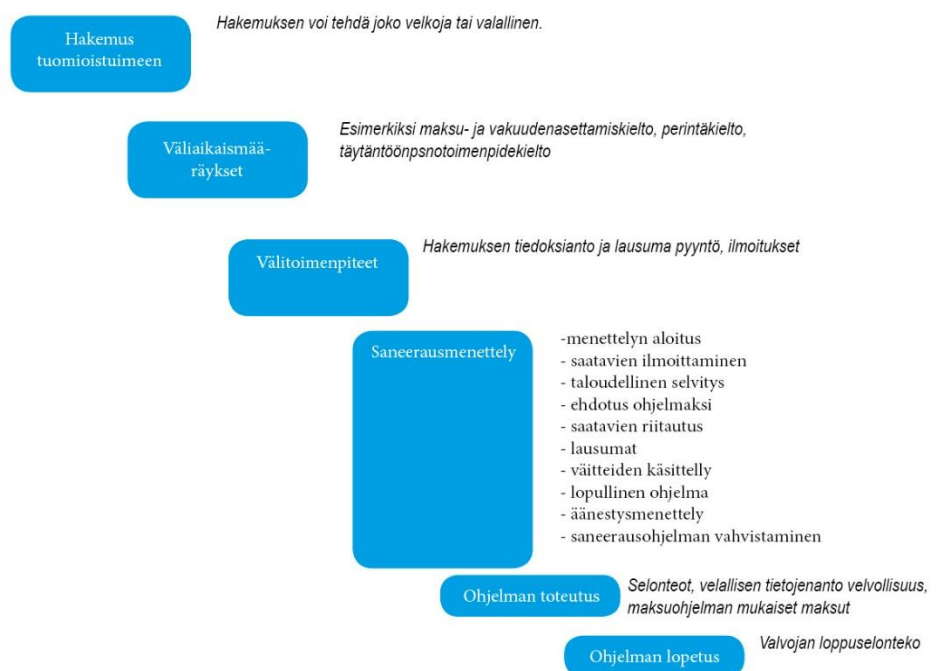
- Mikäli todetaan että saneerausjärjestelyillä ei saada pysyvää ratkaisua maksukyvyttömyyteen
- Mikäli yrittöksellä ei ole edellytyksiä hoitaa saneerauksenjälkeisiä velkoja, eli saneeraus ei auta tarpeeksi, voidaan olettaa että saneeraukseen hakeutuminen on vaan tarkoitettu pitkittämään perintä toimien aloittamista.
- Mikäli yrittöksen kirjanpito ei ole kunnossa tai luotettava.
- Mikäli yrittötoiminnan vastuullisia henkilöitä tai yrittöstä epäillään syyllistyneen rikolliseen toimintaan tai vastuunalainen henkilö on tuomittu toimenpidekieltoon. Mikäli nämä seikat tulevat ilmi missä tahansa vaiheessa prosessia, on velkojan tai velallisen pyynnöstä saneerauskäytäntö keskeytettävä.

( Laki yrittöksen saneerauksesta 25.1.1993/47 §7)



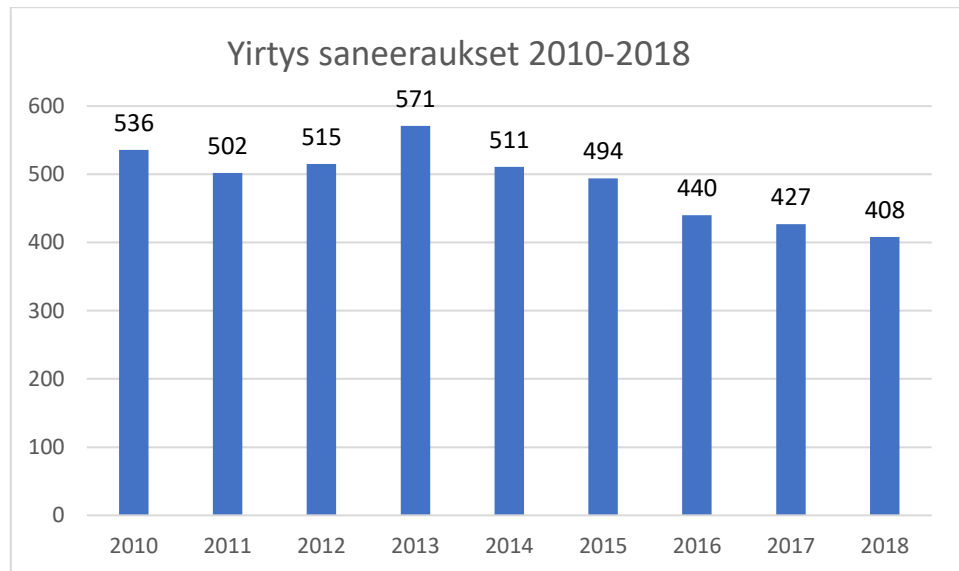
Yrityssaneeraus hakemuksen voi tehdä velkoja tai velallinen. Tuomioistuin tekee päätöksen hakemuksen pohjalta. Saneerausmenettely voidaan aloittaa jos velkoja tai velkojat joilla on viidennes veloista puoltavat saneerausjärjestelyä. Tästä alkavat oikeusvaatimukset kuten, Maksu-, perintä ja toimenpidekielto. Oikeuden määräämä selvittäjä laatii esityksen saneerausohjelmaksi. Selvitettävään yrityksen mahdollisuudet. Tämä pitää vielä hyväksyttää osapuolilla ennen lopullisia toimenpiteitä. (Minilex 2019)

Selvittäjä valvoo sovittujen asioiden toteutumista. Mikäli näissä ei pysytä tai yrittäjä omilla toimillaan estää ohjelman toteutumista voi saneerauksen lakauttaa. Muuten se päättyy, kun saneeraus ohjelma on saatettu loppuun. (Minilex2019)

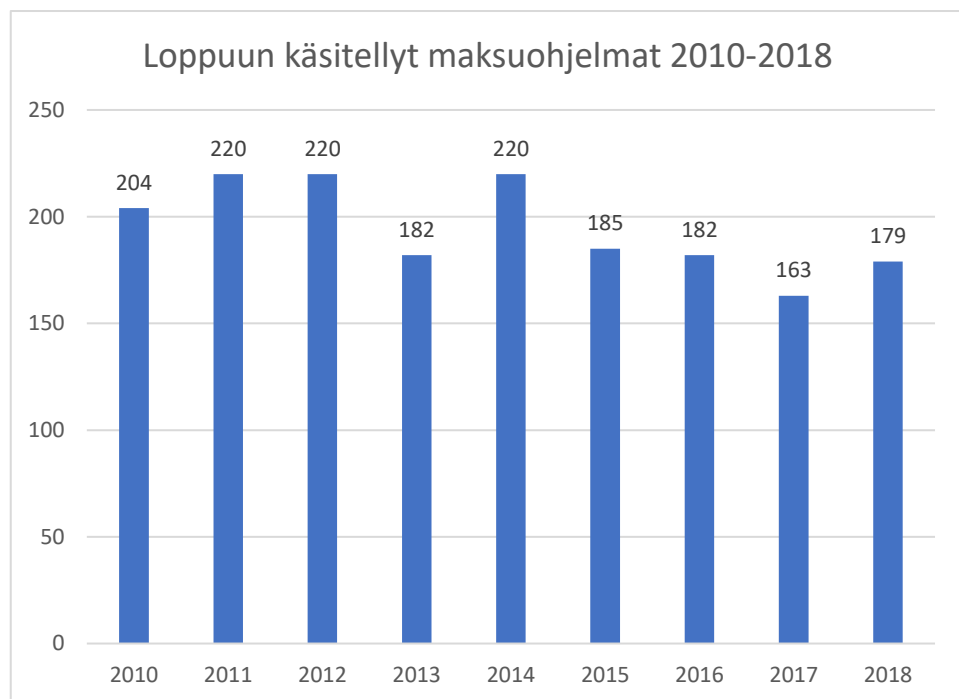


Kuva 3. Yritys saneerauksen kulku

Suomessa vuosittain käsitellään aika sama määrä hakemuksia ilman suurempia piikkejä. Yrityssaneerauksisita karkeasti puolet päättyi maksuohjelman laatimiseen. vuonna 2020 on yrityssaneeraukseen ajautuneet sisäliikuntapuisto Superpark, Lasten sisäliikuntapaikka HopLop ja suurena tekijänä Stockman group.



Kuva 4 Tilasto yrityssaneeraukset tilastokeskus



Kuva 5. Tilasto 2. loppuun käsitellyt maksuohjelmat

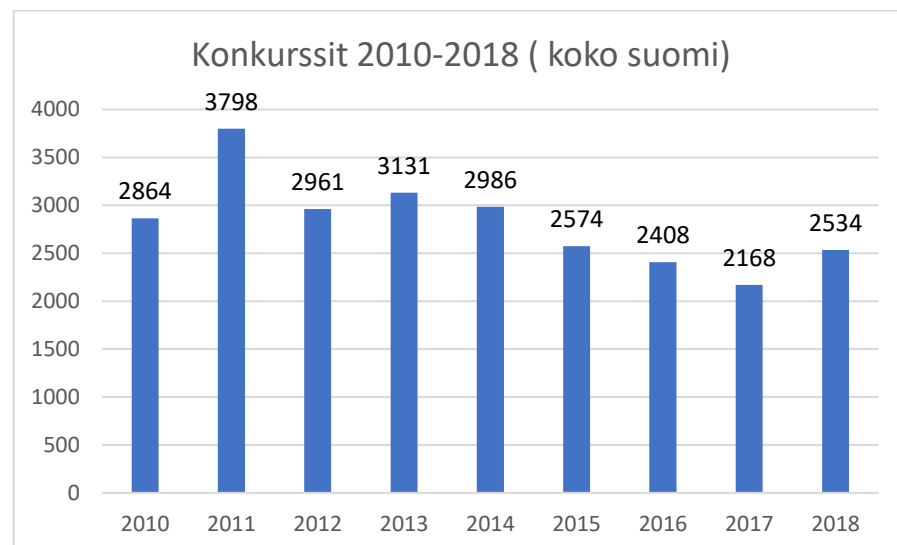
## 4. Konkurssi

Konkurssi ylläpitää tehokasta markkinataloutta poistamalla täysin kannattamattomat yritykset. Konkurssin tarkoituksena on lopettaa maksuvaikeuksiin ajautuneet yritykset, jotka eivät enää ole millään menettelyllä pelastettavissa. Konkurssissa yrityksen toiminta lopetetaan ja kaikki omaisuus muutetaan rahaksi, joka käytetään velkojille velkojen maksuun. (Pinomaa 2009, 13)

Suomessa konkurssiin voivat hakeutua niin luonnolliset henkilöt kuin yrityskin. Eurooppaan verrattuna Suomessa on laajempi konkurssioikeus, sillä muualla on oikeus vain yrityksillä hakeutua konkurssiin. Käytännössä yksityishenkilön konkurssia ei velkojan tai velallisen kannata hakea.

Konkurssiin asettamisesta päättää tuomioistuin hakemuksen perusteella. Hakemuksen voi tehdä velkoja tai velallinen. Konkurssin alkaessa velallisen omaisuus siirretään kokonaisuudessaan velkojien hallintaan. Tuomioistuin määrää pesänhoitajan tätä tarkoitusta varten ( konL 1§)

Suomessa konkurssia on tasaisesti vuosittain pois lukien vuosi 2011, jolloin Euroopan talouskriisi kiihdytti konkurssien määrää. Konkurssit ovat luonnollinen osa markkinatalouden yritysten poistumaa. Suuret piikin konkurssien määrässä kertovat yleensä yleisestä taloustilanteesta.



Kuva 6. Tilasto: 3. Konkurssit suomessa vuosittain

#### **4.1 Konkurssi käytännössä**

Konkurssiin ajautuminen vaatii aina maksukyvyttömyyden, konkurssi on viimeinen insolvenssia menettelyistä. Konkurssin voi laatia velallinen itse tai velkoja joko yksin tai yhdessä muiden velkojien kanssa. (KonkL 1:1 ja 7:5). Konkurssi hakemukset toimitetaan aina siihen käräjäoikeuteen minne konkurssiin haettava yritys on kuulunut. Konkurssihakemuksen pystyy tekemään tarvittaessa ilman lakiopillista koulutusta. Konkurssihakemus tehdään vapaamuotoisena, siihen ei ole valmiita hakemuspohjia. (oikeus.fi)

#### **4.2 Velallisen konkurssiin hakeminen**

Mikäli velallinen itse hakeutuu konkurssiin, on hänen toimitettava hakemus käräjäoikeuteen. Hakemuksessa tulee ilmetä:

- Hakijan tiedot y-tunnus / henkilötunnus
- Selvitys omaisuuden arvosta
- Velkojen kokonaismäärä
- Suurimmat velkojat
- Selvitys maksukyvyttömyydestä.

Nopeuttaakseen prosessia on hyvä tehdä kaikki selvitykset mahdollisimman perusteellisesti ja liittää mukaan mahdolliset liitteet. Mikäli kyseessä on osakeyhtiö, on syytä liittää mukaan kopiot yhtiölain mukaisesta päätöksestä konkurssiin hakeutumisesta.

#### **4.3 Velkojan hakemus velallisen konkurssista**

Velkojan hakiessa konkurssia on velkojan perusteltava oikeus hakea velallisen konkurssia sekä esitettävä perustelut hakemiseen. Hakemuksesta tulee ilmetä:

- Hakijan tiedot y-tunnus / henkilötunnus
- Haettavan tiedot
- Velallisen maksukyvyttömyys
- Velan oikeudellisuus

Hakemuksen hyväksymisen jälkeen tuomioistuin lähettää velalliselle mahdollisuuden kuulemiseen.

(Könkkölä&Linna 2013, 122)

#### **4.4 Konkurssin eteneminen**

Konkurssi alkaa aina hakemuksesta käräjäoikeudelle. Kun Käräjäoikeus asettaa yrityksen konkurssiin, syntyy konkurssipesä. Konkurssipesän hoitaja vastaa siitä hetkestä alkaen kaikesta konkurssipesässä tapahtuvasta. Entisellä yritysjohdolla ei ole enää mitään valtaa yrityksen varoihin tai omaisuuteen. Konkurssipesän omistajia ovat käytännössä velkojat.

Ensimmäisenä Konkurssipesä haltuun ottaa kaikki yrityksen omaisuuden ja varat. Myös esimerkiksi työntekijät siirtyvät konkurssipesän työntekijöiksi ja konkurssipesä voi irtisanoa työntekijät 14 päivän irtisanomis- suojalla. Konkurssipesästä laaditaan heti velalliselvitys ja pesäluettelo. Nämä tehdään aina, oli sitten kyseessä täysin varaton yhtiö tai vielä toiminnassa oleva. Mikäli yhtiö on täysin varaton, maksetaan pesänhoitajan palkkiot valtion kassasta. Tässä vaiheessa tehdään mahdolliset selvitykset konkurssin jatkamisesta. Mikäli yhtiö on täysin varaton tai varat ovat hyvin vähäiset on yleensä järkevää, että konkurssi raukeaa. Mikäli konkurssin taustalla on epäiltävänä rikollista toimintaa esimerkiksi kirjanpitorikos, voidaan konkurssia jatkaa ns. julkisselvittelynä, jolloin konkurssin jatkaminen maksetaan valtion varoista, kunnes mahdolliset rikokset ovat tutkittu. Seuraavaksi, mikäli varoja konkurssipesällä on tai julkisselvittely on päätetty tehdä, kutsutaan koolle velkojain kokous, jossa päätetään esimerkiksi oikeusprosessien aloituksesta ja kuinka paljon on pesänhoitajan palkkio, sillä se on suuri osa konkurssipesän varoista. (Wisma 2019)

Velkojan kokous pidetään ulkopuolisilta suljettuna ja siihen osallistuvat vain pesänhoitaja, velallinen ja velkojat tai edellä mainittujen edustajat. Kokouksen asiat on ilmoitettava etukäteen, jos asioista tulee muita käsittelyyn, ei niitä tarvitse kokouksessa päättää. Kokouksessa noudatetaan normaalia kokouskäytäntöä. Kokouksessa käydään läpi, tiedot pesästä ja mitkä ovat olleet pesänhoitajan toimet.

Konkurssipesän varallisuus ja sen mahdollinen muuttaminen rahaksi on käytävä läpi tarkasti. Erillisen tilinpäätöksen tekemisestä voidaan päättää kokouksessa, mikäli pesänhoitajan havainnot siihen antavat aihetta. Konkurssipesän hallintoa ja kirjanpitoa tarkastellaan kokouksessa, mikäli siihen koetaan tarvetta. Pesänhoitaja ilmoittaa kokouksessa nostamansa mahdolliset kanteet yritystä vastaan. Mikäli jaettavaa omaisuutta on, voidaan jako-osuudet päättää velkojakokouksessa. Mikäli velkojan kokouksessa päätetään lopettaa konkurssipesä, on hyvä sopia mahdollisten keskeneräisten asioiden loppuun saattamisesta ja loppujen jako-osuuksien jakamisesta. Tämän jälkeen konkurssimenettely loppuu ja varat jaetaan velkojille lopputilityksen mukaan, mikä on hyväksytty velkojainkokouksessa. (Konkurssiasiamies)

Mikäli pesän varat eivät riitä huolehtimaan veloista ja konkurssinhoitamisesta syntyvistä kuluista voi pesänhoitaja hakea konkurssin raukeamista. Joku velkojista voi ottaa hoitaakseen syntyvät kustannukset, muuten konkurssi raukeaa. Konkurssin rautessa tuomioistuimien vahvistaa palkkion pesänhoitajalle. Palkkio maksetaan ensisijaisesti yhtiön varoista mikäli niitä on, muuten maksun hoitaa valtio. Konkurssin rautessa osakeyhtiö lakkaa olemasta ja se poistetaan rekistereistä, myös sen oikeusvaatimukset poistuvat.

Mikäli on aihetta epäillä rikosta tai siihen rinnastettavaa voidaan asiaa jatkaa julkisselvityksenä, siten että asian kustannukset hoidetaan julkisista varoista. Tällöin konkurssiasiamies määrää konkurssipesälle julkisselvittäjän pesänhoitajan sijasta.

(Suojaanen, Lakari, Sirainen & Savolainen 2011, 341)

## 5. Esimerkki osakeyhtiö Oy:n lopettaminen

### Taustatietoa

Yhtiö on perustettu vuonna 2004 yrityskaupan vuoksi. Pitkään toimineen Kirjapaino Valdenin liiketoiminnan ja konekaupan myötä syntyi Kirjapaino M&M Oy. Osakeyhtiö toimi kirjapainoalalla pienenä kirjapainona pääsääntöisesti omistajavetoisesti. Kirjapainoalaa on koetellut koko yrityksen toiminnan ajan digitalisaatio ja vahva panostus ns. halvemman tuotannon maista. Yrityksen liikevaihto on ollut koko toiminnan ajan noin 100 000€ paikkeilla. Kirjapainoala oli ennen hyvin erikoistunut ja juurikin koneiden hankintojen ja erityisen ammattiosaamisen perusteella kirjapainoala oli hyvin katteellista toimintaa, joka oli konehankintojen jälkeen yleensä tuottavaa, vaikkakin kuormittavaa. Digitalisaation myötä ala koko kokonaisvaltaisen uudistuksen, kun konehankintojen rinnalle tuli helposti hankittavia leasingkoneita, jotka toimivat digitaalisesti, vaatimatta niin vahvaa osaamista ennen käyttöönottoa. Ala menetti paljon kilpailulle tämän myötä ja useita kirjapainoja ajautui konkurssiin, kun tuotteiden katteet romahtivat. Vuonna 2016 Kirjapaino M&M Oy toimi enää yhden yrittäjän varassa ja taloudelliset edellytykset toiminnan jatkumiseksi heikkenivät. Oheisesta kuvasta näkyy liikevaihdon tasaisuus mutta tuotto on miinuksena puolella.

07 / 2014	07 / 2015	07 / 2016	07 / 2017
84	71	101	94
2,4 %	-15,5 %	42,3 %	-6,9 %
7	-4	-9	-1
8,3 %	-5,6 %	-8,9 %	-1,1 %
-	-	-	2

Kuva 7. Kuvan kaappaus asiakastieto.fi sivuilta

Yhtiön lopettaminen on aina päätös, johon liittyy paljon asioita niin ihan taloudellisesti, kuin myös henkisellä puolella. Yrityksen lopetusvaihtoehtoja punnitessa pitää ottaa kaikki vaihtoehdot huomioon ja tietysti yrityksen hallittu alarajo on kaikkien kannalta paras ratkaisu.

Tässä tilanteessa konkurssi oli ainut vaihtoehto, sillä velkoja leasing-koneiden muodossa oli liikaa maksettavaksi. Koneet ja kalusto saatiin myytyä Merisna Oy:lle pientä korvausta vastaan, jolla katettiin kaikki velat ja maksut. Jäljelle jäi enää Leasingsopimusten purkaminen. Yrittäjä yritti sopia asiaa rahoitusyhtiöiden kanssa, mutta isoilla yhtiöillä ei ollut intressejä sopia tilannetta muuten kuin velkauttamalla yhtiö ja sitä kautta lopettaminen ja velkojen osittainen takaisinmaksu mikäli yhtiöllä olisi omaisuutta. Rahoitusyhtiö haki leasing-koneet sovitusti pois yrityksen tiloista ja rupesi perimään erotusta maksujen loppusummista, sillä jälleenmyynti arvo ei riittänyt loppu ajan leasing-maksujen kuittaamiseen. Tässä vaiheessa yrittäjä päätti ajaa koko toiminnan alas konkurssin kautta, sillä oli selvää että ilman toimintakoneita ei työtä voinut enää jatkaa.. Tässä vaiheessa olisi syytä muistaa tehdä ilmoitukset verottajalle ja olla aktiivisesti kontaktissa kaikkiin velkoihin. Niin oleviin kuin tuleviinkin. Avoimella informaatiolla ja hyvällä tiedottamisella osa maksuista pystyttiin sopimaan järkevästi ja omalla aktiivisella toiminnallaan yrittäjä esti lisävelkaantumisen. Tämä oli yrityksen toiminnan kannalta viimeinen asia. Yritys jäi kuitenkin verottajalle ja yritysrekistereihin, sillä yksistään velkaantuminen ei ole rekistereistä poistamisen syy.

Velat siirtyivät sovitusti ulosottoon, kuten toimintajärjestys tässäkin tilanteessa on. Ulosottovirastosta tuli tiedotus, joka pitää käydä henkilökohtaisesti kuittaamassa vastaanotetuksi. Tässä tilanteessa olisi voinut riitauttaa velan mikäli siihen olisi ollut tarvetta. Velka oli kuitenkin riidaton ja yrittäjä hyväksyi velan yhtiölle. Seuraavaksi ulosotto aloittaa velkojen perinnän. Aikaa tähän prosessiin meni noin 6 kk, ensimmäisestä velan syntyisestä siihen, että ulosottovirasto aloitti perinnän. Tilanteessa missä yrittäjä itse oli yhteydessä ulosottovirastoon ja selitti tilanteen, oltiin virastossa hyvin ymmärtäväisiä eikä mihinkään aggressiiviseen perintään ryhdytty ollenkaan, vaan perintää suoritettiin kirjeitse tapahtuvilla muistutuksilla.

Myös ensimmäiset tiedot maksuvaikeuksista lähtivät kaupparekisteriin ja yrityksen luottoluokitus tippui välittömästi. Tässäkin vaiheessa normaali liiketoiminta olisi ollut mahdollista, mikäli yrittäjä olisi sen katsonut kannattavaksi. Mitään liiketoimintakieltoja siis ei ole vielä ulosottovaiheessa.



Yrityksen velkaannuttua oli seuraava vaihe joko sopia velan takaisinmaksusta, yrityssaneerauksesta tai konkurssista. Tässä tapauksessa kaksi ensimmäistä olivat mahdottomia toteuttaa, joten konkurssi jäi ainoaksi ratkaisuksi.

Vaikka yhtiö oli velkaantunut, tämä ei vaikuttanut yrittäjään henkilökohtaisesti, sillä kyseessä oli osakeyhtiö. Mikäli kyseessä olisi henkilöyhtiö, olisi tilanne erilainen. Silloin yhtiön veloista vastaisi yrittäjä itse. Nyt kun kyseessä on osakeyhtiö, niin on se vastuussa omista veloistaan muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Jos pystytään näyttämään, että osakkeenomistaja on vain näennäisesti pitänyt yritystä hoitaakseen veroja tai muuta varallisuutta, joutuu vastuussa oleva vastaamaan itse veloistaan. Näihin turvaudutaan kuitenkin todella harvoin.

Leasing-yhtiön velan ollessa ainoa, yrityksen konkurssi hakemus oli helppo tehdä eikä asiaan liittynyt mitään riitauttamisia. Asia hoidettiin alusta loppuun ilman asianajajan apua.

## 6. Toteutus

Koska työssäni oli selkeä päämäärä ja tavoite, eikä sitä voinut uusia, lähestyin tätä projektin kannalta. Selviteltyäni erityyppisiä projektin hallinta työkaluja valitsin yksinkertaistetun vesiputousmallin, sillä en nähnyt tarvetta monimutkaiseen projektin hallintaan. Kuitenkin aina tehtäessä projektia on hyvä olla jokin suunnitelma niin käytettävissä olevista resursseista ja esimerkiksi ajasta. Tässä tapauksessa työryhmää ei ollut vaan tämä hoidettiin yhden ihmisen työpanoksella. Tiedonhankkimiseen käytettiin paljon verkosta löytyvää tietoa, sillä sieltä löytyy hyvin ajantasaista tietoa. Apuna käytettiin myös ulosotto viraston asiantuntijuutta sekä käräjäoikeuden toimiston tietoa. Projektin edetessä tietoa saatiin myös konkurssia hoitavalta taholta. Varsinaista aikataulua työlle ei ollut, sillä työ kulki monelta osin viranomaisten käsittelyjen tahtiin. Kuitenkin tavoitteena oli hoitaa asia niin pikaisesti kuin oli mahdollista ettei yritys enää velkaantunut lisää.

### 6.1 Projektin kuvaus

Projekti on kerran tehtävä toiminto, jossa on selkeä päämäärä. Se on syytä jakaa osiin, joita etenemällä saa hyvän projektisuunnitelman.

Projekti on hyvä aloittaa selvittämällä päämäärä ja ongelma mikä on tarkoitus ratkaista. Nämä löydettyä on syytä asettaa tavoitteet ja tutkia mitä resursseja niiden hoitamiseksi on käytössä. Tämän jälkeen voidaan aloittaa projektin suunnittelu kun kaikki perusasiat ovat tiedossa. Suunnitelma on hyvä tehdä realistiseksi ja mahdolliseksi toteuttaa. Suunnittelussa on otettava huomioon myös mahdolliset epäonnistumisen riskit ja niihinkin on hyvä varautua. Suunnitelmassa on syytä miettiä sopivan kokoiset osatavoitteet, niin kokonaisuutta on helpompi hahmottaa ja hallita.

Projektia on koko ajan myös valvottava, ettei asiasta ajauduta liiaksi projektin kannalta epäsuotuisaan suuntaan ja tietysti on valvottava aikataulujen toteutumista koko projektinajan, jotta mahdollisiin viivästyksiin päästään puuttumaan pikaisesti ja koko projektin tavoitteet eivät mene liian kauaksi.

Mikäli näyttää siltä että työhön tarvitaan lisäresursseja tai siltä, että jotain osaluoteita olisi syytä jakaa uudestaan, on mahdollista tehdä tarvittavia muutoksia kesken projektia.

Projektin lopetus on viimeinen vaihe eikä sitä ole syytä jättää välistä. Tämä on ihanteellinen vaihe saada palautetta projektin sujumisesta sekä sen tavoitteiden täyttymisestä. Näitä tietoja voi käyttää hyväkseen mahdollisia tulevia projekteja silmälläpitäen.

Projektin hallinnan historia ulottuu aina 1900 luvun alkuun Henry Gantin kehittämään Gantt kaavioon. 1950 luvulla ruvettiin käyttämään enemmän projektin hallinnan työkaluja. Nykyään osataan arvostaa projektin hallintaa yritysmaailmassa. Projektin hallintaan on käytössä erilaisia menetelmiä. Menetelmän valintaan kannattaa miettiä ja käyttää harkintaa sopivimman löytymiseksi. (Logistiikan maailma)

## **6.2 Esimerkkejä menetelmistä**

### **vesiputous malli**

Projekti kulkee virtana ylhäältä alaspäin. Yksinkertainen ja suoraviivainen. Toimii parhaiten hyvin ennalta määrättävissä oleviin projekteihin.

### **Ketterä projektityö**

Ei niin tarkkaa etukäteis- suunnittelua, suunnittelua tehdään projektin edetessä. Projekti etenee pala kerrallaan kuin työn sisällä olisi mini projekteja toisensa perään. Työtä kehitetään koko ajan ja muokataan tarpeen mukaan.

### **Kriittisen polun menetelmä**

Tämä malli sopii parhaiten monimutkaiseen eikä kovin suoraviivaisiin tehtäviin. Tämä malli hakee monimutkaisuuden keskeltä projektin onnistumisen kannalta kriittiset työvaiheet ja keskittyy niiden hallinnoimiseen. Tämä toimii hyvin kuin monta tehtävää joiden valmistuminen on riippuvainen muiden tehtävien läpiviennistä.

### **Kriittisen ketjun projektinhallinta**

Tämä on edellistä tukeva malli, jossa keskitytään suunnittelemaan resursseja ja aikatauluja tehtävien kriittiselle ketjulle. Tämä malli keskittyy tunnistamaan tehtävän kannalta kriittiset pisteet ja aikatauluttamaan ja resursoimaan niihin pisteisiin, jotta kokonaisuus toimisi hyvin sen ympärillä.

### **Six Sigma**

Tilastollisesti projekteja käsittelevä teoreettinen ja virheettömyyteen pyrkivä malli. Tätä käytetään malleissa, jotka vaativat ehdotonta tarkkuutta etenkin epäonnistumisen vaaraa tai suurta taloudellista riskiä koskien. Perustuu vanhasti virheiden visuaalisuuteen, kehittämiseen ja käynnissä olevan työmäärän rajoittamiseen.

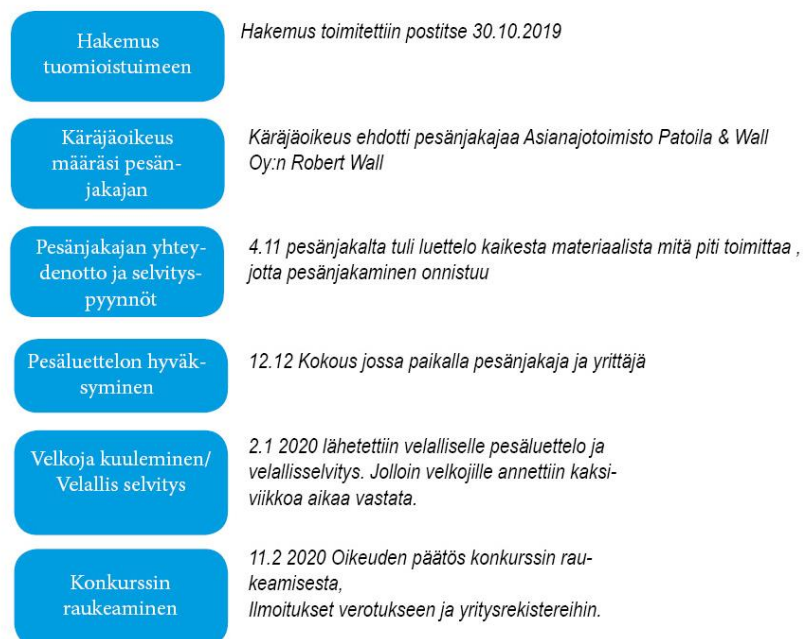
### **Kanban**

Tämä ei ole niin tarkka ja sen voi ottaa pienemmilläkin resursseilla käyttöön. Käytössä on Kanban taulu, jolle työt järjestellään eri työvaiheiden mukaan. Yhdessä sarakkeessa ei voi olla liikaa käynnissä olevia tehtäviä, vaan ne on työstettävä seuraavaan vaiheeseen ennen kuin tulee lisää tilaa sarakkeelle. Näin ollen on helpompi hahmottaa niin sanottuja tukoskohtia, joita pitäisi tehostaa, jotta kokonaisuus kulkee eteenpäin.

(Agendum2019)

## **6.3 Opinnäytetyön projekti**

Projekti lähti käyntiin ensin tietämällä, minkä tulisi olla projekti lopputulos. Lopputulokseen pääsemisen esteet kartoitettiin seuraavaksi ja niihin keksittiin ratkaisu. Seuraavaksi vietiin prosessi vaihe vaiheelta loppuun asti. Selvitystyön jälkeen tähän valikoitui selkeä vesiputousmalli, jossa työt ovat selkeät ja hyvin suunniteltavissa.



kuva 8. konkurssin eteneminen

Kyseisessä työssä tehtävänä oli löytää ratkaisu ei enää kannattavan yritystoiminnan lopettamiselle. Osakeyhtiön ollessa kyseessä, tämä koski vain yritystä eikä yrittäjä ollut henkilökohtaisessa vastuussa esimerkiksi veloista. Yrityksen lopetus piti tehdä mahdollisimman nopeasti ja helposti ja tietysti velkaantumista välttämällä, sillä yrityksellä ei ollut varoja.

Ensimmäisenä selvitystyönä oli käydä kaikki yrityksen velat, varat ja sopimukset, joiden jälkeen selvitetään mahdollisuutta yrityksen myyntiin. Tämä toteutettiin käymällä läpi kirjallista materiaalia, kuten sopimuksia ja yrityksen kirjanpitoa. Koneet ja kalusto arvoitettiin ulkopuolisella taholla, jotta saataisiin myyntiä varten tarvittava tieto.

Jotta prosessi saataisiin läpi nopeasti, niin mitään varsinaista kauppaa ei tehty julkisesti vaan, kontaktoitiin useita saman alan yrittäjiä. Valitettavasti koko Kirjapainoala kärsii samoista ongelmista eikä mahdollisuuksia tähän ollut. Koko liiketoimintaan ei löytynyt halukkuutta niin seuraavaksi ruvettiin myymään pelkästään omaisuutta ja asiakkuuksia. Tähän löytyi yksi taho, jonka kanssa saatiin sovittua sopiva summa millä saatiin kuitattua yrittäjän velat, pois lukien leasingkoneita ja niiden velkataakkaa. Verottajalle tehtiin ilmoitus toiminnan lopetuksesta eikä verovelvoitteita kertynyt enää toiminnan loppumisen jälkeen. Seuraavaksi otettiin yhteyttä leasingyhtiöihin. Heillä ei valitettavasti ollut intressejä selvittää maksuja esimerkiksi kohtuullistamalla maksuja ja konemyynnillä. Mikäli sopimukseen olisi päästy, olisi yritys voitu ajaa alas hallitusti normaalia yrityksen lopettamiskäytäntöä hyödyntäen. Kuitenkaan velkaantunut ja ulosotossa oleva yritys ei voi lopettaa toimintaansa. Sovittiin, että leasingyhtiö hakee koneet pois ja siirtää saatavansa ulosottoon, että asiassa voidaan edetä. Tässä vaiheessa yritystoiminta oli jo loppunut, joten menoja eikä tuloja ollut. Kun lisävelkaantuminen oli katkaistu, voitiin odottaa ilmoitusta ulosotosta. Tässä kului aikaa noin 6 kk.

Ulosoton lähestyttyä oli vielä vaihtoehtona yrityssaneeraus, mutta siihen ei yritys pystynyt, sillä se ei enää ollut toimintakuntoinen. Myös yrittäjän haluttomuus jatkaa liiketoimintaa on esteenä.

Konkurssihakemuksen pystyi täyttämään, kun ulosotto oli aloittanut perinnän. Tässä vaiheessa oli jo selvillä, että projektin seuraava vaihe olisi yrityksen

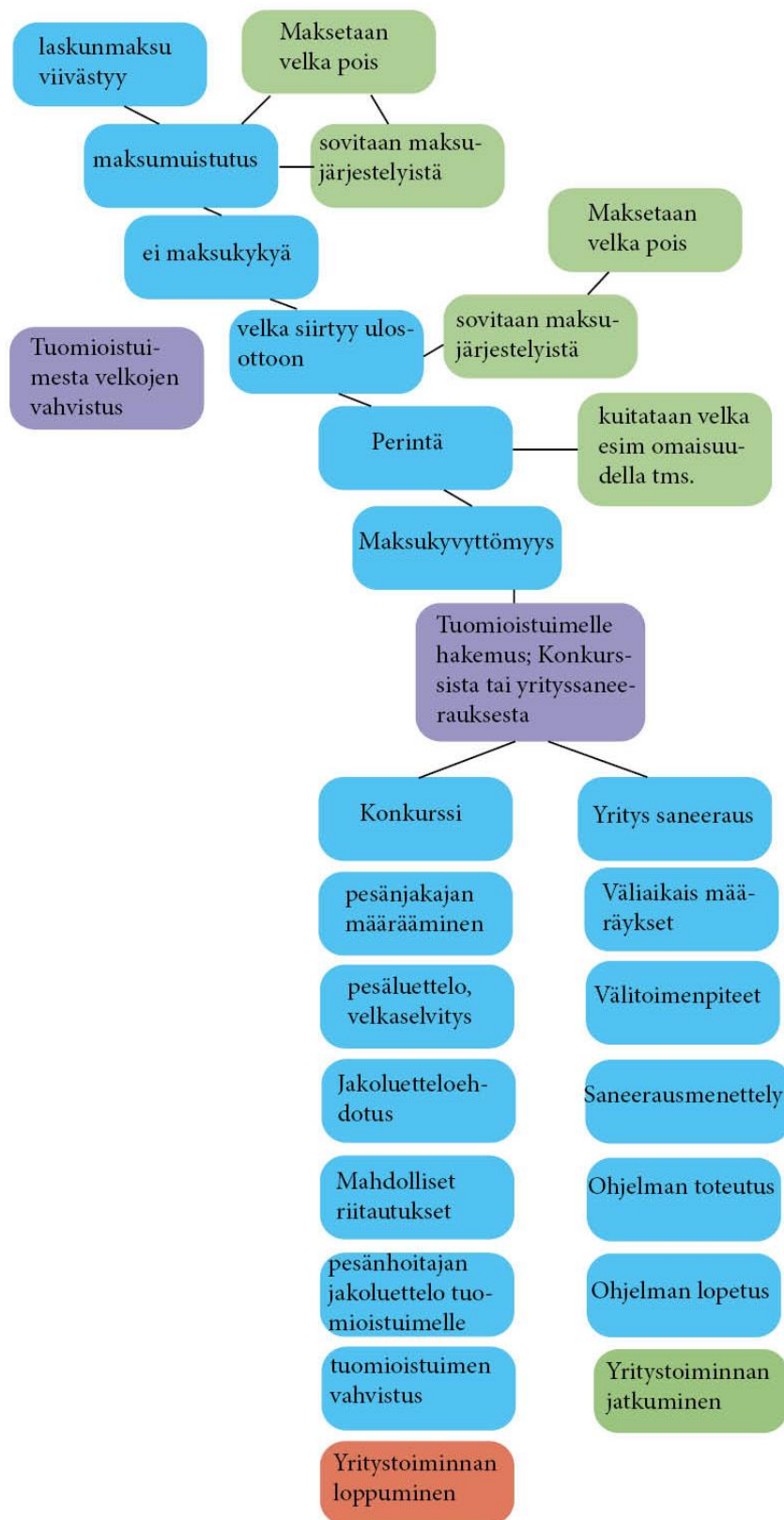
konkurssin läpivienti. Tässä vaiheessa projektin kokonaisuus pystyttiin hahmottamaan selkeästi. Nyt toiminnalla oli tarkempi tavoite, eikä varsinaisia ongelmia toteutukselle enää ollut.

Konkurssihakemus laadittiin käräjäoikeudelle, selkeästi ja ohjeistusta noudattaen. Oikeus.fi sivuilla oli selkeät ja helposti ymmärrettävät ohjeet, jotka kertoivat mitä hakemuksessa tulisi ilmetä ja mihin se pitää toimittaa. Mukaan liitettiin kaikki tarvittava tieto, jotta asian käsittely sujuisi ripeästi eikä lisätietoja tarvitsisi kysellä. Käräjäoikeus vastasikin nopeasti ehdottamalla pesänselvittäjää. Ottamalla yhteyttä pesänselvittäjään sai runsaasti tarvittavaa lisätietoja ja tarvittavan materiaalin pystyi valmiiksi kasamaan.

Saatuun tarvittavan tiedon pesänjakaja hoiti asian loppuun asti ilman sen suurempia ongelmia. Koko pesänselvityksen ajan pesänjakaja piti huolta, että tieto missä mennään ja mitä tapahtuu seuraavaksi oli tiedossa.

Hakemuksen jättämisen jälkeen ei yrittäjän tarvitse kuin toimittaa pyydetyt aineistot ja odottaa. Aikaa tähän kului noin 2kk. Kun pesänjakaja oli tehnyt tarvittavat selvitykset ja kuullut velkojia, esitettiin oikeudelle konkurssin raukeamista. Tämä lopettaisi kaiken liiketoiminnan samalla. Oikeudesta tulikin suosituksen mukainen päätös noin 2 kk kuluessa pesänjakajan suosituksesta. Tässä vaiheessa projekti oli päätöksessään. Päätöksen tultua verottajalta ja kaikista rekistereistä yritystiedot poistuivat automaattisesti. Yrittäjä itse ei joutunut enempään vaikeuksiin osakeyhtiön veloista ja hän pystyi jatkamaan ilman suurempaa velkataakkaa.

Tämä kaavio on yksinkertaistettuna koko prosessi eri vaihtoehtoiseen yksinkertaistettuna. työni jokainen vaihe sisälsi paljon selvittelyä ja vaihtoehtojen rajaamista. Jokaisen vaiheen voi täsmentää teoriaosuudesta. Siellä on tarkemmat ohjeet jokaiseen vaiheeseen.



kuva 9. velallisen koko prosessi

## 6.4 Projektin käynnistys

Asiasta pidettiin ensin hallituksen koolle kutsuma ylimääräinen yhtiökokous, jossa päätettiin yrityksen velkaantumisen johdosta hakea konkurssia käräjäoikeudelta.

Koska kyseessä on pieni yritys, jossa ei ole varsinaista hallitusta, vaaditut asiat kirjattiin ylös, jotta päätöksestä saatiin virallinen ja se täyttää yhtiölain asettamat vaatimukset päätökselle.

Tämän jälkeen laadittiin käräjäoikeudelle konkurssihakemus. Konkurssihakemuksessa tulee ilmetä seuraavat seikat:

- Hakijan tiedot, jolla varmistetaan, että yhtiö on konkurssikelpoinen
- Mahdollisimman hyvä selvitys varallisuudesta, mikäli sitä on. Esimerkiksi pakkitilit, sijoitukset, kiinteistöt ym.
- Lista suurimmista velkojista, tähän oli helppo liittää listaus, jonka sai pyytämällä ulosottovirastosta.

Asia on hyvä esittää lyhyesti ja selkeästi ilman suuria selityksiä. Asiaa lähesyttiin kaikki faktat huomioiden ja yrittäen pitää selkeä kuva tilanteesta, jotta käräjäoikeuden olisi helppo tehdä päätös konkurssiin asettamisesta. Konkursihakemus tehtiin hyvin vapaamuotoisesti ja lähetettiin sähköisesti käräjäoikeudelle syksyllä 2019. Hakemuksen teossa on syytä olla huolellinen, jottei prosessi veny liikoja epäselvien asioiden vuoksi. Mikäli kyseessä ei ole monimutkainen ja riitaisa konkurssi eikä osakkaista ja vastuullisia henkilöitä ole useita, onnistui hakeminen helposti ja nopeasti. On hyvin eri asia, onko kyseessä yhden ihmisen osakeyhtiö vai monikansallinen suuryhtiö.

## 6.5 Projektin aloitus

Seuraavaksi käräjäoikeus määräsi asianhoitajaksi asianajajan, Asianajotoimistoksi ehdotettiin kokenutta Asianajotoimisto Patoila & Wall Oy

Oikeus antoi aikaa tehdä lausuman, mikäli määrätty konkurssipesän hoitaja ei vastapuolen mielestä ole kelvollinen hoitamaan tehtävää. Mitään valitusta ei tarvinnut tehdä, sillä tässä tilanteessa merkitsi kokemus ja asiantuntemus.

Puoltava mielipide lähetettiin takaisin oikeudelle pikaisesti ja vapaamuotoisesti.

Pesänhoitaja otti yhteyttä sen jälkeen ja selitti kuinka prosessi etenee ja mitä kaikkia selvityksiä hän tarvitsee työnsä hoitamiseksi.

- ✓ Luettelon velallisista



- ✓ Tilinpäätöstiedot kahdelta edelliseltä tilikaudelta
- ✓ Kaiken kirjanpito materiaalin 5 vuoden ajalta
- ✓ Selvityksen omaisuus kaupoista
- ✓ Selvitys uuden omistajan kytköksistä velalliseen yhtiöön ( esim. onko omistanut yhtiön osakkeita, onko ollut työssä tai hyötynyt muuten yrityksestä)
- ✓ Selvityksen yrityksen tilien käyttöoikeuksista

Yrittäjän vastuulla oli selvittää nämä seikat pesänhoitajalle. Velallisuettelo oli helppo hakea ulosotosta. Tilinpäätöstiedot ja kirjanpitoaineisto on yleensä kirjanpitäjällä, tässä tapauksessa aineisto oli yrityksen hallussa. Asiaa hankaloitti yrittäjän vuokranantaja epäämällä pääsyn kirjanpitoaineiston luokse. Koska kirjanpidossa ei ollut epäselvyyksiä ei näitä lähdetty vaatimaan. Mikäli pesänjakaja olisi halunnut, olisi hän voinut pyytää virka-apua poliisilta aineiston hakemiseen. Pesänjakajalla on oikeus ja velvollisuus näin katsoessaan toimia. Selvitykseen riitti kuitenkin yrittäjän selvitys kirjanpidosta ja sähköisen aineiston luovutus. annettujen tietojen pohjalta pesänselvittäjä laati pesäluettelon. Pesänhoitaja otti haltuunsa kaiken yrityksen omaisuuden mukaan lukien pankkitilin. Tässä vaiheessa yrittäjällä ei ole enää mitään osuutta yhtiön varallisuuteen sitä ei voinut myydä tai muutenkaan realisoida. On syytä muistaa, että tarvittaessa liiketoimintaa olisi mahdollista jatkaa, mutta laskujen maksaminen ja liiketoiminnan päätökset menevät pesänhoitajan kautta. Tässä tilanteessa ei ollut tarvetta millekään toimenpiteelle sillä yrityksen liiketoiminta oli jo loppunut 2018 lopussa lopullisesti.

## 6.6 Projektin läpivienti

Seuraavaksi pesänhoitaja kutsui yrityksen edustuksen paikalle hyväksymään pesäluettelon ja käymään vielä suullisesti prosessin toisen vaiheen läpi. Kokous oli vapaamuotoinen ja hyvin ymmärrettävä. Jokainen asia käytiin läpi perusteellisesti ja asia kerrallaan esitettiin yrittäjälle keskustellen ja eri vaihtoehtoja miettien. Pesäluettelo hyväksyttiin yhdessä, jonka jälkeen se lähetettiin velkojille hyväksyttäväksi.

Velkojat saivat pesäluettelon ja mahdollisuuden valittaa tehdystä luettelosta jos heillä on esimerkiksi tietoa omistuksista, joita ei luettelossa näy. Mikäli velkojilla ei ole asiaan mitään valitettavaa voi pesänjakaja jatkaa työtään seuraavaan vaiheeseen. Tässä tapauksessa velkojilla ei ole

huomautettavaa, joten asia lähti etenemään ilman lisä selvityksiä tai viivytyksiä. Pesänjakaja tekee tapauskohtaisen päätöksen mitä esittää jatko toimenpiteiksi. Tässä tapauksessa kun kyseessä on varaton yhtiö, pesänjakaja suosittelee konkurssin raukeamista ja yhtiötoiminnan loppumista. Sillä jaettavaa omaisuutta ei ollut.

## **6.7 Projektin viimeinen vaihe**

Pesänjakaja vei asian oikeuden käsiteltäväksi, joka tutustuttuaan papereihin tuomitsi konkurssin rauenneeksi. Samalla lähti kaupparekisteriin ja verottajalle ilmoitus liiketoiminnan loppumisesta. Tässä prosessissa ei yrittäjää tarvinnut mihinkään, vaan kaikki hoitui omalla painollaan oikeustoimen taholta. Tämän jälkeen yrittäjä voi olla huoletta kaikki velat ovat menneet yrityksen mukana. Yritys poistui kaikista rekistereistä oikeuden päätöksen jälkeen ilman toimenpiteitä.

Kaiken kaikkiaan tähän prosessiin kului noin vuosi. Prosessin erivaiheiden kesto on hankala ennakoida, sillä viranomaisten kanssa asioidessa on aina varauduttava odotukseen. Nyt prosessi meni läpi nopeasti, kunhan konkurssihakemus oli saatu lähetettyä.

## 7. Omia pohdintoja

Oman kokemukseni pohjalta olen huomannut, että yritysten lopettamiselle on moninaisia syitä. Liiketoiminta voi loppua, jos pienen yrityksen toiminnalle ei löydy jatkajaa tai yritys on ottanut liian suuria riskejä esimerkiksi liiketoiminnan laajentamisen suhteen, jotka eivät olekaan kannattanut. Aina yrittäjyyteen liittyy paljon riskejä ja muuttujia. Yrittäjä tietysti haluaisi aina liiketoiminnastaan kannattavan, mutta kun näin ei tapahdukaan niin voi alkaa velkaantuminen.

Velkaantuminen ei aina johda konkurssiin tai yritystoiminnan loppumiseen. Eri-  
laisilla velkajärjestelyillä, yrityskaupoilla ja liiketoiminnan kehittämällä voi saada yrityksen pois velkaantumisen kierteestä. Yhteiskunta ja laki on vahvasti yrittämisen jatkumisen tukena tarjoten erilaisia vaihtoehtoja yritystoiminnan jatkamiseen. Kun tullaan siihen pisteeseen, ettei tuen muodot auta yrittäjää tai niihin ei ole halua, on lopettaminen hyvä vaihtoehto.

Konkurssin tekeminen on kuitenkin varsin hyvin ohjattu ja hyvin selkeä prosessi. Suomessa oikeus toimii hyvin selkeästi ja prosessia itsessään pidän hyvin helppona ja selkeänä. Vaikka tässä esimerkki tapauksessa oli kaikki asiat kohdallaan eikä mitään ongelmia tullut, en usko että asian hoitaminen on yrittäjälle vaikeaa vaikka asianajajaan ei tietenkään ole välttämättä mahdollisuutta varattomuuden vuoksi. Mikäli konkurssi on monimutkaisempi ja varallisuutta on sen verran, että lakiapuun voi turvautua, on se kannattavaa myöhempien selvittelyjen välttämiseksi. Esimerkkitapauksessa ei esimerkiksi liittynyt mitään kirjanpidon tai muun velvollisuuksien laiminlyöntejä. Mikäli näitä olisi ollut en olisi itse vienyt prosessia loppuun asti. Eri vaiheiden aikana yrittäjää kohdeltiin asianmukaisesti eikä millään tavalla syyttävästi, vaikka konkurssi yleensä mielletäänkin epäonnistumiseen. Tietysti tähän vaikuttavat henkilöt, joiden kanssa on tekemisissä.

Projektin läpivienti oli hyvän ennakkosuunnittelun ansiosta vaivatonta. Kun projektin tekee yksin, on helppoa varautua asioihin ennalta, mikäli mukana olisi ollut useampi ihminen on aina mahdollisuus, ettei aikatauluissa pysytä tai asioita tehdä siinä järjestyksessä kuin on itse ajatellut.

Opinnäytetyössä opettavinta oli huomata, miten paljon velallisella on Suomessa mahdollisuuksia liiketoiminnan jatkamiseen. Koko toiminta on selkeästi vapaaehtoisen maksamisen ja kannattavan toiminnan jatkumisen kannalla. Työ onnistui todella hyvin ja yritys saatiin ajettua ilman suurempia ongelmia alas kuten tarkoitus oli. Työn saaminen kirjalliseen muotoon tuotti hieman enemmän päänvaivaa, jokainen yritys on niin omanlainen, että mitään yleispätevää ohjetta on hankala laatia vaan yhden tapauksen pohjalta. Sain kuitenkin asian tiivistettyä kuitenkin yleisiin linjoihin ja eri vaiheiden mahdollisuuksiin. Mielestäni kaikki tarvittava tieto oli helposti saatavilla ja hyvin selkeästi esitettyä. Yritystoiminnan lopetusta olisi hyvä miettiä, vaikka se ei kenellekään ole suotavaa. Kuitenkin eri vaihtoehdot hahmottamalla voi estää suurempia vahinkoja syntymästä ja tällä tavalla voi varmistaa, että pienestä ongelmasta ei koko yritystoimintaa kannata lopettaa, vaan eritilanteisiin on erityyppisiä vaihtoehtoja.

## Lähdeluettelo:

- Bräysy, Pia 2013. Perintä Käytännössä. [Helsinki]: Kauppakamari, 2013. Könkkölä, Mikko, ja Tuula Linna. Konkurssoikeus. Helsinki: Talentum.
- Finlex Laki yrityksen saneerauksesta 1§13.6.1929/228 Luettavissa <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19930047>
- Hakkarainen Terhi 2016, Perinnän faktat ja käytäntö, vapaaehtoinen perintä Luettavissa Perinnän faktat ja käytäntö - vapaaehtoinen perintä - ppt lataa (slideplayer.fi) Luettu 13.11.2019
- Junkkari Reijo 2015, Valtakunnnanvoudinvirasto Diaesitys 25.2.2015 Oulu. Luettavissa <https://docplayer.fi/15951084-Ulosoton-paapiirteet-olipa-kerranvelka-13-10-2015-turku.html>
- Konkurssiasiamiehen toimisto 2/96 Velkojainkokouksen järjestäminen ja kokouksen pöytäkirjaaminen 24.04.2014 luettavissa <https://www.konkurssi-asiamies.fi/fi/index/vanhatsuositukset/296velkojainkokouksenjarjestaminenjakokouksenpoytakirjaaminen.html> Luettu 15.10.2020
- Koulu, R. & Lindfors, H. 2010. Maksukyvyttömyys: Yritys velkojana ja velallisenä. Helsinki: CC Lakimiesliiton Kustannus.
- Koulu, Risto, ja Heidi Lindfors 2010. Maksukyvyttömyyden Oikeudelliset Ulottuvuudet. Helsinki: Helsingin yliopiston oikeustieteellinen tiedekunta.
- Könkkölä, M. & Linna, T. 2013. Konkurssoikeus. Helsinki: Talentum.
- Logistiikan maailma. Projektien hallinta, projektit ovat kertaluonteisia suorituksia. luettavissa <https://www.logistiikanmaailma.fi/aineistot/logistiikka-lukiolaisille/projektien-hallinta/> Luettu 26.10 2019
- Minilex Konkursihakemus on oltava kirjallinen Luettavissa <https://www.minilex.fi/a/konkurssihakemuksen-on-oltava-kirjallinen> Luettu 20.05.2019
- Minilex Saneerausmenettelyn vaiheet. Luettavissa <https://www.minilex.fi/a/saneerausmenettelyn-vaiheet> Luettu 20.08.2019
- Oikeus julkaisu 14.07.2020 Ulosotto, täytäntöönpanokelpoisuuden määräaika ja saatavan lopullinen vanhentuminen luettavissa <https://oikeus.fi/ulosotto/fi/index/ulosotto/taytantonpanokelpoisuudenmaaraajakasaatavanlopullinenvanhentuminen.html> julkaistu 14.7.2020 Luettu 15.08.2020

Oikeus julkaistu 11.7.2019 Konkurssi, Luettavissa <https://oikeus.fi/tuomioistuinten/karajaoikeudet/fi/index/hakemusasiat/konkurssi.html>. Luettu 15.08.2020  
OK Perintä, Maksuhäiriömerkintä on syytä ottaa vakavasti, Luettavissa <https://www.okperinta.fi/fi/asiakkaat/tietopankki/maksuhairiomerkinta-syyta-ottaa-vakavasti> 03.06.2019

Pantzar Minna 21.10.2020 Suomea odottaa kaikkien aikojen konkurssivyöry kun koronan takia tehty suojakausi päättyy – jopa tuhansien konkurssihakemusten patoutuma purkautumassa helmikuussa. Yle. Luettavissa <https://yle.fi/uutiset/3-11601843> luettu 18.11.2020

Pinomaa, Pekka 2009. Saneerauskäytäntö. 2. uud. laitos. Helsinki: Tietosanomaa.

Pulkkanen Aleks. Projektityön digiopas luettavissa <https://www.agendium.com/projektinhallinta/menetelmat-projektityohon> 26.10.2019

Suojanen, K., Lakari, T., Sirainen, A. & Savolainen, M. 2011. Yritysoikeus ja yritystoiminnan muutostilanteiden juridiikka. 6. päivitetty p. Helsinki: KS-kustannus.

Suomi.fi Yrityksen maksuhäiriömerkinnät Luettavissa <https://www.suomi.fi/yritykselle/muutokset-ja-kriisitilanteet/taloudelliset-vaikeudet/opas/yrityksen-maksuvaikeudet/yrityksen-maksuhairiomerkinna> Luettu 20.08.2019

Suomen virallinen tilasto (SVT): Konkurssit [verkkojulkaisu].

ISSN=1798-4424. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 6.11.2019].

Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/konk/index.html>

Suomen virallinen tilasto (SVT): Yrityssaneeraukset [verkkojulkaisu].

ISSN=1798-5781. 3. Vuosineljännes 2019. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 3.1.2020].

Saantitapa: [http://www.stat.fi/til/ysan/2019/03/ysan\\_2019\\_03\\_2019-10-16\\_tie\\_001\\_fi.htm](http://www.stat.fi/til/ysan/2019/03/ysan_2019_03_2019-10-16_tie_001_fi.htm)

Wisma Blog 17.11.2020, Mitä konkurssimenettelyssä tapahtuu

<https://www.visma.fi/blog/mita-konkurssimenettelyssa-tapahtuu/> luettu 18.11.2020